รถรับ-ส่งนักเรียนอัจฉริยะ

(Smart school van)

เสนอ

มูลนิธิเทคโนโลยีสารสนเทศตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯสยามบรมราชกุมารี
และสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ(สวทช.)
ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๕

โดย

นายณรงค์ชัย เศรษฐภักดี	ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔
นางสาวฉันทิศา สกลโอฬาร	ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔
นางสาวปวีรา แปงอุด	ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

ครูที่ปรึกษา

นายสิงห์ สุจันทร์
นางดวงพร สุจันทร์

โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๕๖ จังหวัดน่าน
สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

กิตติกรรมประกาศ

โครงงานนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยการสนับสนุนจาก สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) มูลนิธิเทคโนโลยีสารสนเทศตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ได้ให้โอกาส ได้ถ่ายทอดความรู้ด้านการเขียนโปรแกรม ความรู้เกี่ยวกับอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่สำคัญ วิธีการทำโครงงานให้มีประสิทธิภาพ และสนับสนุนงบประมาณในการจัดทำโครงงานในครั้งนี้

ขอขอบคุณ ดร.ชัยพร พันธุ์น้อย ผู้อำนวยการโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๕๖ จังหวัดน่าน ผู้บริหาร คณะครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๕๖ จังหวัดน่าน ที่ได้อำนวยความสะดวก และให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆ ของการทำโครงงาน รวมทั้งให้กำลังที่ดีเสมอมา

ขอขอบคุณ นายสิงห์ สุจันทร์ และนางดวงพร สุจันทร์ ครูที่ปรึกษาโครงงาน ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา ความรู้ ข้อคิด ข้อแนะนำ ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ และเสียสละเวลาดูแลเอาใจใส่ทั้งนอกเวลาราชการและในวันหยุด จนกระทั่งโครงงานนี้สำเร็จเรียบร้อยด้วยดี ผู้จัดทำขอกราบขอบพระคุณผู้เกี่ยวข้องทุกท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

สุดท้ายนี้ผู้จัดทำหวังว่าโครงงานนี้คงเป็นประโยชน์สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้ที่สนใจศึกษาต่อไป

คณะผู้จัดทำ

ชื่อโครงงาน **รถรับ-ส่งนักเรียนอัจฉริยะ (Smart School Van)**

ชื่อนักเรียน ๑. นายณรงค์ชัย เศรษฐภักดี
๒. นางสาวฉันทิศา สกลโอฬาร
๓. นางสาวปวีรา แปงอุด

ครูที่ปรึกษา ๑. นายสิงห์ สุจันทร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
๒. นางดวงพร สุจันทร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

บทคัดย่อ

โครงงานรถรับ-ส่ง นักเรียนอัจฉริยะ (Smart School Van) นี้ เป็นการพัฒนานวัตกรรมที่เป็นระบบอัจฉริยะด้วยบอร์ดเทคโนโลยีสมองกลฝังตัว KidBright ในการตรวจจับความเคลื่อนไหวภายในรถ อัตโนมัติ โดยใช้ระบบอัตโนมัติในการควบคุมการทำงาน เขียนโค้ดผ่านบอร์ด KidBright การสั่งงานและรับการแจ้งเตือนผ่านแอปพลิเคชั่นไลน์ จากผลการทดสอบการการตรวจจับความเคลื่อนไหวภายในรถอัตโนมัติ ในรูปแบบโมเดลจำลอง พบว่าระบบใช้งานได้จริง ซึ่งถือว่าเป็นการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้งานในการแจ้งเตือนให้คนที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียงรวมทั้งแจ้งให้คนขับรถและผู้ดูแลทราบหากมีผู้โดยสารตกค้างอยู่ในรถ เพื่อป้องกันและลดความเสียหายจากปัญหาดังกล่าวได้

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความสำคัญของโครงงาน

มูลนิธิเทคโนโลยีสารสนเทศตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ดำเนินกิจกรรมพัฒนาทักษะด้านอิเล็กทรอนิกส์และการเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ให้แก่โรงเรียนในโครงการฯ เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้จัดทาโครงงานหรือนวัตกรรมด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ส่งเสริมให้เกิดทักษะการคิด การแก้ปัญหา และเรียนรู้ผ่านกระบวนการทำโครงงาน อันเป็นทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ ให้แก่นักเรียน และในปัจจุบันเทคโนโลยีได้เข้ามามีส่วนร่วมในชีวิตประจำวันของพวกเราทุกคน ในหลาย ๆ ด้านที่สำคัญ ทั้งด้านการอำนวยความสะดวกสบายด้วยการนำเทคโนโลยีต่างๆมาประยุกต์หรือช่วยแก้ปัญหา เพื่อตอบสนองความสะดวกสบาย แทบทุกวงการล้วนนำคอมพิวเตอร์เข้าไปเกี่ยวข้องกับการใช้งาน จนกล่าวได้ว่าคอมพิวเตอร์เป็นปัจจัย ที่สำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินชีวิตและการทำงานในชีวิตประจำวัน

รถตู้ เป็นรถที่มีการนำมาใช้งานในหลายรูปแบบทั้งรถประจำหน่วยงานรถตู้โดยสาร และรถรับ-ส่งนักเรียน ซึ่งในระยะ ๒-๓ ปีมานี้มีข่าวเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดจากการใช้รถตู้เกิดขึ้นเป็นประจำโดยเฉพาะปัญหาการลืมเด็กไว้ในรถตู้ จนเป็นเหตุให้ร่างกายไม่สามารถปรับตัวได้เนื่องจากอุณหภูมิที่สูงเกินไปและขาดอากาศหายใจจนมีอาการสาหัสหรือเสียชีวิต

คณะผู้จัดทำจึงได้นำความรู้และแนวคิดที่จะพัฒนา**รถรับ-ส่งนักเรียนอัจฉริยะ** (Smart school van) ที่สามารถตรวจจับความเคลื่อนไหวภายในรถ เพื่อแจ้งเตือนให้คนที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียงรวมทั้งแจ้งให้คนขับรถทราบหากมีผู้โดยสารตกค้างอยู่ในรถ เพื่อป้องกันและลดความเสียหายจากปัญหาดังกล่าวในเบื้องต้น โดยใช้กล้องตรวจจับความเคลื่อนไหว เพื่อให้มีการส่งสัญญาณ สัญญาณไฟและเสียงฉุกเฉินออกไปนอกรถ และมีการแจ้งเตือนในโทรศัพท์มือถือของครูผู้ดูแล และพนักงานขับรถ ผ่านแอปพลิเคชันไลน์ (LINE Application)

๑.๒ วัตถุประสงค์ของโครงงาน

๑. เพื่อฝึกทักษะการทำโครงงานและพัฒนาการเขียนโปรแกรมอัตโนมัติที่ใช้สมองกลฝังตัวเป็นส่วนประกอบ

๒. เพื่อออกแบบและสร้างระบบตรวจสอบและแจ้งเตือนเมื่อมีผู้ติดอยู่ในรถตู้ผ่านการควบคุมด้วยสมองกลฝังตัว

๓. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของระบบแจ้งเตือนเมื่อมีผู้ติดอยู่ในรถตู้

๔. เพื่อลดความเสียหายและอันตรายจากปัญหาการมีผู้ติดค้างอยู่ในรถตู้

๑.๓ สมมติฐานงานวิจัย

นวัตกรรมบอร์ดเทคโนโลยีสมองกลฝังตัว KidBright สามารถช่วยแจ้งเตือนเมื่อมีผู้ติดอยู่ในรถตู้เพื่อลดความเสียหายและอันตรายจากปัญหาการมีผู้ติดค้างอยู่ในรถตู้

๑.๔ ขอบเขตของโครงงาน

เพื่อให้บรรลุตามจุดประสงค์ของโครงงาน ผู้ศึกษาจึงได้ทำการกำหนดขอบเขตการศึกษาไว้ดังนี้

๑.๔.๑ นิยามเชิงปฏิบัติการ

๑.๔.๑.๑ **รถรับ-ส่งนักเรียนอัจฉริยะ Smart school van** หมายถึง รถตู้ที่มีระบบตรวจสอบและแจ้งเตือนเมื่อมีผู้ติดอยู่ในรถตู้ผ่านการควบคุมด้วยสมองกลฝังตัว ซึ่งสามารถเริ่มทำงานได้ด้วยตัวเองตามโปรแกรมที่ตั้งไว้ โดยควบคุมการทำงานผ่านไมโครคอนโทรลเลอร์ (Microcontroller) ในบอร์ด KidBright

๑.๔.๑.๒ **สมองกลฝังตัว หรือ ระบบฝังตัว (Embedded system)** คือ ระบบประมวลผลที่ใช้ชิปหรือไมโครคอนโทรลเลอร์ที่ออกแบบมาโดยเฉพาะ เปรียบเสมือนคอมพิวเตอร์ขนาดเล็กที่ฝังไว้ในอุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น เครื่องใช้ไฟฟ้าและเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น เพื่อเพิ่มความฉลาดและความสามารถให้กับอุปกรณ์เหล่านั้น โดยจะทำงานตามคำสั่ง คือ โปรแกรม หรืออัลกอริทึมที่เขียนไว้ในชิปหรือไมโครคอนโทรลเลอร์นั้น ในที่นี่หมายถึง บอร์ด KidBright

๑.๔.๑.๓ **ไมโครคอนโทรลเลอร์ (Microcontroller)** หมายถึง อุปกรณ์ควบคุมขนาดเล็ก ซึ่งมีความสามารถ คล้ายคลึงกับระบบคอมพิวเตอร์ สามารถนำมาประยุกต์ใช้งานได้หลากหลายโดยผ่านการออกแบบวงจรให้เหมาะกับงาน และสามารถควบคุมโปรแกรมคำสั่งเพื่อควบคุมขา Input / Output เพื่อสั่งงานให้ ควบคุมอุปกรณ์ต่าง ๆ ได้

๑.๔.๑.๔ **บอร์ด KidBright** หมายถึง บอร์ด KidBright ๓๒ V ๑.๓

๑.๔.๑.๕ **โมเดลจำลอง** คือ โมเดลเชิงกายภาพ (Physical Model) : รถตู้รับส่งนักเรียน

๑.๔.๒ เนื้อหา

๑.๔.๒.๑ การออกแบบระบบศึกษาการทำงานของเซ็นเซอร์และอุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้ในวงจรไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์

๑.๔.๒.๒ การเขียนโปรแกรมให้สามารถทำงานได้โดยควบคุมระบบการทำงานผ่านบอร์ด KidBright ด้วยโปรแกรม KidBright IDE

๑.๔.๓ ตัวแปร

๑.๔.๓.๑ ตัวแปรต้น

- KidBright (บอร์ดสมองกลฝังตัว)

๑.๔.๓.๒ ตัวแปรตาม

- การแจ้งเตือนเมื่อมีผู้ติดอยู่ในรถตู้

๑.๔.๔. กลุ่มเป้าหมาย

- นักเรียนในโครงการสิ่งประดิษฐ์สมองกลฝังตัวภายใต้โครงการ ทสรช. ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๕๖ จังหวัดน่าน

๑.๔.๕. สถานที่

- โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๕๖ จังหวัดน่าน

๑.๔.๖. ระยะเวลา

- ปีการศึกษา ๒๕๖๕

๑.๕ ประโยชน์ที่จะได้รับ

๑. นักเรียนมีทักษะในการเรียนรู้ การแก้ปัญหา การคิดวิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ การทำงานร่วมกัน

๒. เป็นแนวทางในการพัฒนาอุปกรณ์หรือระบบอื่น ๆ ที่ใช้สมองกลฝังตัวเป็นส่วนประกอบได้

๓. โรงเรียนได้มีต้นแบบการฝึกทักษะการเขียนโปรแกรม การออกแบบ ทดลอง และสร้างเป็นชิ้นงาน เพื่อให้นักเรียนเกิดแรงบันดาลใจ และสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับอาชีพวิศวกรหรือนวัตกรในอนาคต

บทที่ ๒

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาและจัดทำโครงงาน เรื่อง รถรับ-ส่งนักเรียนอัจฉริยะ (Smart School Van) ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎี โครงงาน เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๒.๑ วัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง

๑. **สมองกลฝังตัวหรือระบบฝังตัว (Embedded system)** “สมองกลฝังตัว” หรือ “ระบบฝังตัว” (Embedded system) คือระบบประมวลผลที่ใช้ชิปหรือ ไมโครโพรเซสเซอร์ที่ออกแบบมาโดยเฉพาะ เปรียบเสมือนคอมพิวเตอร์ขนาดจิ๋วที่ฝังไว้ในอุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น เครื่องใช้ไฟฟ้า และเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น เพื่อเพิ่มความฉลาดและความสามารถให้กับอุปกรณ์ เหล่านั้น โดยจะทำงานตามคำสั่ง คือ โปรแกรม หรืออัลกอริทึมที่เขียนลงไว้ในชิปหรือไมโครโพรเซสเซอร์นั้น

ระบบฝังตัวถูกนำใช้กันอย่างแพร่หลายในงานด้านต่าง ๆ เช่น เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์ เทคโนโลยีซอฟต์แวร์ เทคโนโลยีฮาร์ดแวร์ เทคโนโลยีเครือข่าย เทคโนโลยีด้านการสื่อสาร

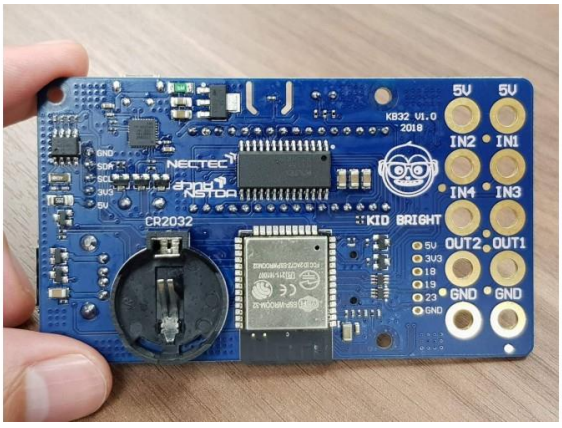

รูปที่ ๑ สมองกลฝังตัวหรือระบบฝังตัว (Embedded system)

๒. บอร์ด KidBright คือ บอร์ดสมองกลฝังตัว (Embedded Board) ขนาดเล็ก ที่ประกอบด้วยไมโครคอนโทรลเลอร์ ESP๓๒ ทำหน้าที่รับข้อมูล ประมวลผล และควบคุมสั่งงานอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ที่ประกอบอยู่บนบอร์ด ซึ่งได้แก่ หน้าจอแสดงผลแบบ Matrix LED ขนาด ๑๖×๘ จุด และเซ็นเซอร์ตรวจจับ พื้นฐานที่สามารถปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้แก่ เซ็นเซอร์วัดระดับความเข้มของแสง และเซ็นเซอร์วัดอุณหภูมิ

บอร์ด KidBright เป็น Arduino Platform ดังนั้นสามารถนำไปประยุกต์ใช้งานในรูปแบบของ โครงงานต่าง ๆ ได้เหมือน บอร์ดไมโครคอนโทรเลอร์ ที่เป็น Arduino ทั่วไป โดยนักเรียนสามารถสร้าง สิ่งประดิษฐ์ ให้ระบบงานเดิมมีความรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น ระบบรดน้ำต้นไม้อัตโนมัติ ระบบ เปิด/ปิดไฟอัตโนมัติ เครื่องให้อาหารสัตว์อัตโนมัติ ระบบตรวจสอบอุณหภูมิห้องแบบเรียลไทม์ รถยนต์บังคับ สำหรับงานด้านต่าง ๆ หุ่นยนต์สองล้อ (Balancing Robot)

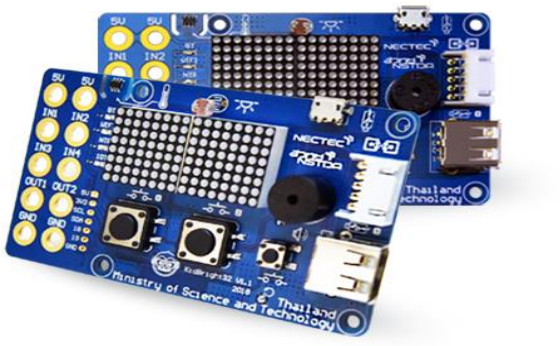

รูปที่ ๒ บอร์ด KidBright

๓. kidbright IDE คือ**โปรแกรมสร้างชุดคำสั่ง** เพื่อนำไปใช้ทำงานบนบอร์ด kidbright ด้วย ชุดคำสั่งแบบ block-structured programming คือจะใช้การลากกล่องข้อความหรือบล็อกคำสั่ง มาวางต่อกัน (Drag and Drop) จากนั้นโปรแกรมจะทำงานแปลงภาษาที่เรียกว่าการ compile เพื่อให้ได้เป็นโค้ดการทำงานที่ใช้กับโปรเซสเซอร์ ESP๓๒ ที่อยู่บนบอร์ด

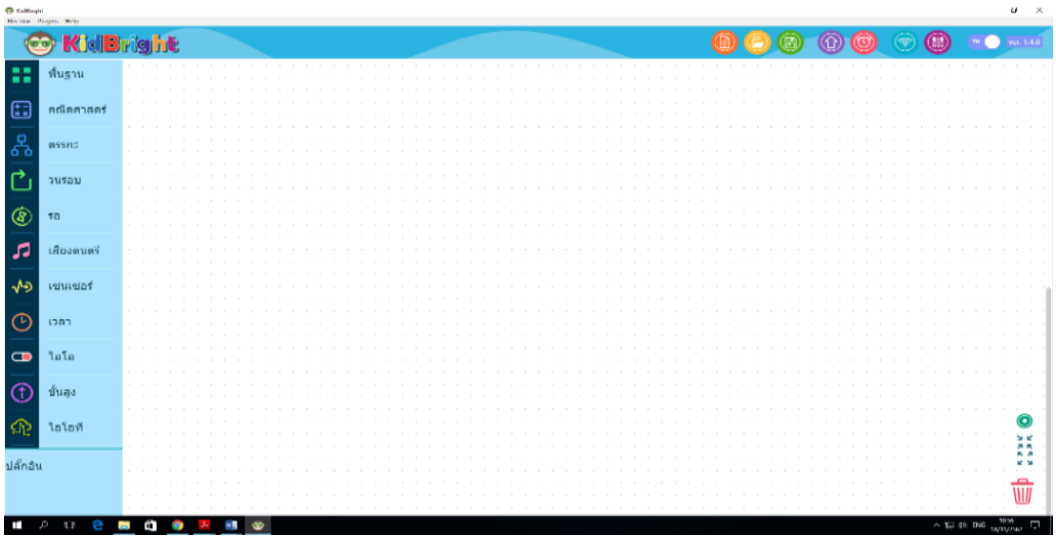

รูปที่ ๓ kidbright IDE

๔. การเขียนโปรแกรมสำหรับบอร์ด KidBright การเขียนโปรแกรมเพื่อให้บอร์ด KidBright ทำงานสามารถทำได้ด้วยโปรแกรม Kidbright IDE ซึ่งเป็นโปรแกรมที่ถูกพัฒนาขึ้นมา เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเขียนโปรแกรม ได้ง่ายมากขึ้น ด้วยวิธีการชุดคำสั่งแบบ block-structured programming ซึ่งเป็นการเขียนโปรแกรมโดยการลากรูปกล่องคำสั่งพื้นฐาน มาวางต่อกัน (Drag and Drop) เพื่อทำการเชื่อมโยงคำสั่ง เหล่านั้นขึ้นมาเป็นโปรแกรม จากนั้น Kidbright IDE จะทำการแปลง (compile) โปรแกรม และส่งโปรแกรมดังกล่าวไปยัง บอร์ด Kidbright เพื่อให้มันทำงานตามชุดคำสั่งที่เราได้ออกแบบไว้

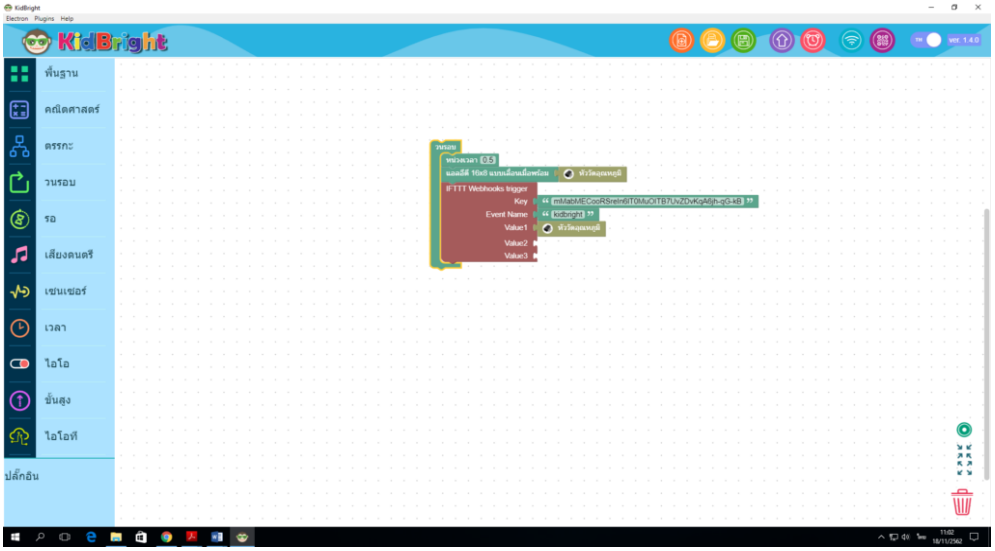

รูปที่ ๔ การเขียนโปรแกรมสำหรับบอร์ด KidBright

๕. Photo sensor เป็นเซ็นเซอร์ที่วัดหรือตรวจจับการเคลื่อนไหวการตรวจจับวัตถุและการตรวจสอบขนาดรูปร่างของวัตถุแต่เป็นการอาศัยหลักการส่งและรับแสงโดยมีส่วนประกอบ๒ส่วน คือตัวส่งแสงและตัวรับแสง ลักษณะการตรวจจับเกิดจากการที่ลำแสงจากตัวส่งแสงส่งไปสะท้อนกับวัตถุหรือถูกขวางกั้นด้วยวัตถุ

รูปที่ ๕ เซ็นเซอร์ตรวจจับวัตถุ วัดระยะ ๓-๘๐ cm. Infrared photoelectric switch Sensor E๑๘-D๘๐NK

๖. โมดูลแจ้งเตือนด้วย buzzer พร้อมไฟสัญญาณ LED (Sound and Light Alarm module) ใช้สำหรับสร้างการแจ้งเตือนในรูปแบบของเสียงดังพร้อมไฟสถานะสีแดงใช้ไฟเลี้ยง ๓-๕ V สำหรับ Arduino / ESP๘๒๖๖ / ESP๓๒ และไมโครคอนโทรเลอร์ทุกรุ่น

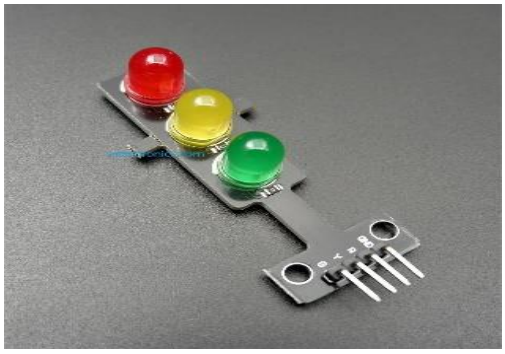

รูปที่ ๖ Sound and Light Alarm module

๗. หลอด LED ๓ สี มีหน้าที่ในการส่งสัญญาณไฟแจ้งเตือนให้คนขับหรือผู้คุมรถรับรู้ว่ามีคนนั่งประจำที่หรือไม่

รูปที่ ๗ หลอด LED ๓ สี

๘. กล้องESP ๓๒ CAM เป็นโมดูลพร้อมกล้องวิดีโอขนาดเล็กในตัวสิ่งนี้ช่วยให้สามารถใช้งานฟังก์ชั่นใหม่ๆ เช่นการเฝ้าระวังหรือการจารกรรมระยะไกลจับภาพทุกสิ่งที่เกิดขึ้นเมื่อคุณไม่อยู่และส่งไปยังอุปกรณ์ใดๆเพื่อบันทึกหรือเพื่อให้สามารถมองเห็นได้เป็นโมดูลที่คุณสามารถใช้งานกับโครงการต่าง ๆมากมายและกับ Arduino เป็นโมดูลที่สมบูรณ์พร้อมด้วยไมโครคอนโทรลเลอร์ในตัวซึ่งสามารถทำให้ทำงานได้อย่างอิสระ

รูปที่ ๘ กล้องESP ๓๒ CAM

๙. โพรโทบอร์ด (Protoboard) หรือเบรดบอร์ด (Breadboard) เป็นอุปกรณ์ที่จะช่วยให้สามารถเชื่อมต่อวงจรเพื่อทดลองง่ายขึ้น ลักษณะของบอร์ดจะเป็นพลาสติกมีรูจำนวนมาก ภายใต้รูเหล่านั้นจะมีการเชื่อมต่อถึงกันอย่างมีรูปแบบ เมื่อนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาเสียบ จะทำให้พลังงานไฟฟ้าสามารถไหลจากอุปกรณ์หนึ่ง ไปยังอุปกรณ์หนึ่งได้ ผ่านรูที่มีการเชื่อมต่อกันด้านล่าง พื้นที่การเชื่อมต่อกันของโพรโทบอร์ด จะแบ่งได้เป็น ๒ กลุ่มใหญ่ คือ

- กลุ่มแนวตั้ง เป็นกลุ่มที่เป็นพื้นที่สำหรับการเชื่อมต่อวงจร วางอุปกรณ์ จะมีช่องเว้นกลางกลุ่มสำหรับเสียบไอซีตัวถังแบบ DIP และบ่งบอกการแบ่งเขตเชื่อมต่อ
- กลุ่มแนวนอน เป็นกลุ่มที่มีการเชื่อมต่อกันในแนวนอน ใช้สำหรับพักไฟที่มาจากแหล่งจ่าย เพื่อใช้สำหรับเชื่อมต่อไฟจากแหล่งจ่ายเลี้ยงให้วงจรต่อไป และจะมีสี สัญลักษณ์สกรีนเพื่อบอกขั้วที่ของแหล่งจ่ายที่ควรนำมาพักไว้ โดยสีแดง จะหมายถึงขั้วบวก และสีดำ หรือสีน้ำเงิน จะหมายถึงขั้วลบ

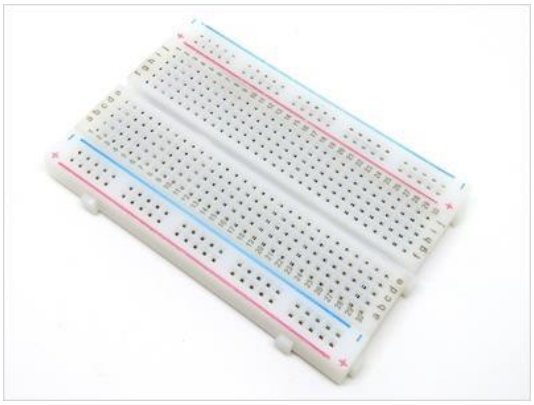

รูปที่ ๙ โพรโต้บอร์ด (Protoboard) หรือเบรดบอร์ด (Breadboard)

๑๐. **สาย USB** เป็นอุปกรณ์อิเล็คทรอนิกส์ที่ใช้เชื่อมต่อระหว่างอุปกรณ์ ๒ ชนิดหรือ มากกว่า โดยผ่านช่องทางการสื่อสารที่เรียกว่า พอร์ต (Port) เช่น เครื่องปริ้นท์ , โมเดม , เม้าส์ , คีย์บอร์ด หรือ กล้องดิจิตอล เป็นต้น สำหรับคำว่า USB ที่เราเรียกกันทั่วไปนั้น ย่อมาจากคำว่า "Universal Serial Bus" สำหรับการใช้งานนั้น ง่ายต่อการติดตั้งและใช้งาน และเราไม่จำเป็นต้องใช้ไฟอื่นๆ เพิ่มเติม เนื่องจาก USB มีระบบไฟอยู่ในตัว (๕ Volt) ทำให้ง่ายในการเชื่อมต่ออุปกรณ์ทุกประเภท ส่งผลให้อุปกรณ์สาย USB เป็นที่นิยมอย่างมากในทุกๆการเชื่อมต่อ

รูปที่ ๑๐ สาย USB

๑๑. **สายต่อจัมเปอร์ (Jumpers)** คือสายไฟที่มีหัวเสียบกับเข้ากับบอร์ดทดลอง บอร์ด Arduino Nodemcu ใช้สำหรับเสียบหรือต่อวงจรเชื่อมต่อวงจร ให้วงจรเชื่อมต่อเข้าหากัน เพื่อนำสัญญาณ หรือแรงดันป้อนไปยังบอร์ด Arduino

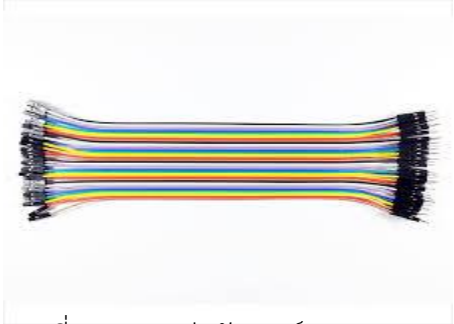

รูปที่ ๑๑ สายต่อจัมเปอร์ (Jumpers)

๒.๒ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สรกฤชและพิมลลักษณ์ (๒๕๕๑) การพัฒนาระบบควบคุมไฟฟ้าโดยใช้ Zigbee วงจรสำหรับ รับ-ส่งข้อมูล ประมวลผลข้อมูลที่ได้รับและควบคุมการเปิด-ปิดไฟฟ้าของอุปกรณ์ไฟฟ้าตามที่ส่วนของการประมวลผล สั่งโดยใช้ Zigbee ไมโครคอนโทรลเลอร์และ Relay, Web Application สำหรับใช้ งานระบบผ่านทางอินเทอร์เน็ต โปรแกรมสำหรับควบคุมวงจรในโปรแกรมสำหรับควบคุมการเปิด- ปิดไฟฟ้าบนโทรศัพท์มือถือจาก โครงงานที่พัฒนาขึ้นนี้ จะช่วยเพิ่มความสะดวกสบายแก่ผู้ใช้งานได้อย่างมาก เนื่องจากผู้ใช้งานมีวิธีในการ เลือกใช้งานระบบได้ถึง ๒ ช่องทาง ไม่ว่าจะทางอินเทอร์เน็ต หรือทางโทรศัพท์มือถือ และผู้ใช้งานยังสามารถ ควบคุมการเปิด-ปิดไฟฟ้าได้จากระยะไกลด้วย นอกจากนี้ ยังมีผลช่วยให้ลดอัตราการเกิดอัคคีภัยได้อีกด้วย ดังนั้นโครงงานการพัฒนาระบบควบคุมไฟฟ้าโดยใช้ Zigbee นี้จึงเหมาะแก่การนำไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันหรือนำไปพัฒนาต่อเพื่อเพิ่มประโยชน์และประสิทธิภาพให้มีมากยิ่งขึ้น

ชาริณีและณัฐการ (๒๕๕๓) ศึกษาการเขียนโปรแกรมควบคุมไมโครคอนโทรลเลอร์โดยใช้ ภาษา C/C++ ศึกษาการเขียนภาษา HTML และการสร้าง Dynamic HTML ศึกษาการสร้างเว็บไซต์ที่มี การ ตอบสนองแบบ Real-time ด้วยเทคโนโลยี AJAX ศึกษาการใช้โปรแกรมประยุกต์ที่ช่วยในการ ออกแบบและ ตกแต่งเว็บไซต์เช่น Adobe Dreamweaver, Adobe Photoshop ศึกษาและออกแบบ ฮาร์ดแวร์ ที่ใช้ในการควบคุมอุปกรณ์ผ่านระบบอินเทอร์เน็ตเวิร์กศึกษาการออกแบบวงจรอิเล็กทรอนิกส์โดย ระบบที่กล่าวมาจะ ใช้งานหรือควบคุมทั้งหมดผ่านหน้าเว็บเพจ โดยใช้ไมโครคอนโทรลเลอร์รับค่าจากการสั่งผ่านหน้าเว็บเพจ ส่งไปยังเครื่องใช้ไฟฟ้าที่เราต้องการจะควบคุม และยังสามารถตรวจสอบสถานะการทำงานของเครื่องใช้ไฟฟ้า เหล่านั่นได้โดยในโครงงานนี้เน้นไปที่ควบคุมเครื่องใช้ไฟฟ้า ประเภทเครื่องปรับอากาศและหลอดไฟเป็นหลัก โดยระบบการทำงานหลัก ๆ มีระบบควบคุม เครื่องปรับอากาศ ระบบควบคุมระบบแสงสว่าง

ฉวีวรรณ และคณะ (๒๕๕๘) ได้ศึกษาระบบควบคุมการเปิด-ปิดไฟภายในห้องแบบอัตโนมัติ พบว่าสามารถปฏิบัติการครอบคลุมพื้นที่ได้ดีตามทิศทางการรับสัญญาณของเซ็นเซอร์ โดยมีระยะการตอบสนองประมาณ ๑๕ ตารางเมตร ในช่วงมุมกวาด ๔๓ ถึง ๑๒๘ องศา และมีประสิทธิภาพการทำงานตรงตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้อย่างถูกต้องและแม่นยำ ผลการตอบสนองในช่วงที่ความเข้มแสงปานกลาง คือ ช่วงความเข้มแสงระหว่าง ๒๓ ถึง ๒๗ ลักซ์ ระบบจะมีความแปรปรวนในบางสภาวะ

ณัฐพงศ์ และดิน (ม.ป.ป.) ศึกษาสวิตช์เปิด-ปิดอัตโนมัติควบคุมด้วยแสงอินฟราเรด โดยใช้วัสดุที่เป็นอิเล็กทรอนิกส์ ทั้งหมด และมีแหล่งจ่ายพลังงานภายในตัวเอง โดยไม่ต้องใช้แหล่งจ่ายจากไฟบ้านให้สิ้นเปลืองพลังงาน สามารถแก้ไขปัญหาการลืมปิดอุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ที่มีอยู่ในบ้าน แต่มีปัญหาเรื่องประกอบและต่อวงจรซึ่งมีอุปกรณ์จำนวนมาก หากอุปกรณ์บางตัวเกิดการชำรุดเสียหาย โดยไม่ทราบสาเหตุ และไม่มีปฏิกิริยาใดๆ ที่แสดงให้เห็นถึงการชำรุดเสียหาย ทำให้การทำงานเกิดความล่าช้าและเสียเวลา เป็นอย่างมาก ต้องแก้ปัญหาโดยการไล่ตรวจสอบวงจรใหม่

ณัฐพัชญ์ ศรีราจันทร์ และภีมวัจน์ วรรณทวี (๒๕๖๐) ได้พัฒนาระบบแจ้งเตือนการโจรกรรมด้วย เซนเซอร์การตรวจจับการสั่นสะเทือนบนเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตของสรรพสิ่ง โดยแบ่งออกเป็นส่วนประกอบ ดังนี้

๑) การทำงานในส่วนของไอโอทีและอุปกรณ์การเชื่อมต่ออุปกรณ์ NodeMCU และเซ็นเซอร์ตรวจจับ ค่าการสั่นสะเทือนที่ติดตั้งไป ยังส่วนที่ต้องการตรวจสอบเช่น ประตูหรือหน้าต่าง โดยควบคุมการทำงานผ่านซอฟต์แวร์การจัดการข้อมูลของอุปกรณ์ไอโอที

๒) เครื่องแม่ข่ายอันโต เป็นตัวกลางในการรับส่งข้อมูลจาก ซอฟต์แวร์การจัดการข้อมูลของอุปกรณ์ไอโอที

๓) เว็บแอปพลิเคชัน ทำหน้าที่รับข้อมูลการตั้งค่า การสั่นสะเทือนและการแจ้งเตือนจากผู้ใช้งาน ผลการวิจัยพบว่าระบบที่พัฒนาขึ้นสามารถทำงานได้ตาม วัตถุประสงค์ซึ่งสามารถทำการตรวจจับแรงสั่นสะเทือนในแต่ละช่วงได้อย่างถูกต้อง ระบบแจ้งเตือนสามารถ ส่งไปยังผ่านแอปพลิเคชันไลน์ได้ แต่มีปัญหาในเรื่องเวลาในการตอบสนองที่ล่าช้าบ้างเล็กน้อย

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการทำโครงงานเรื่อง รถรับ-ส่งนักเรียนอัจฉริยะ (Smart School Van) ผู้จัดทำโครงงานได้มีวิธีการดำเนินงานตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

๓.๑ แผนผังการปฏิบัติงาน

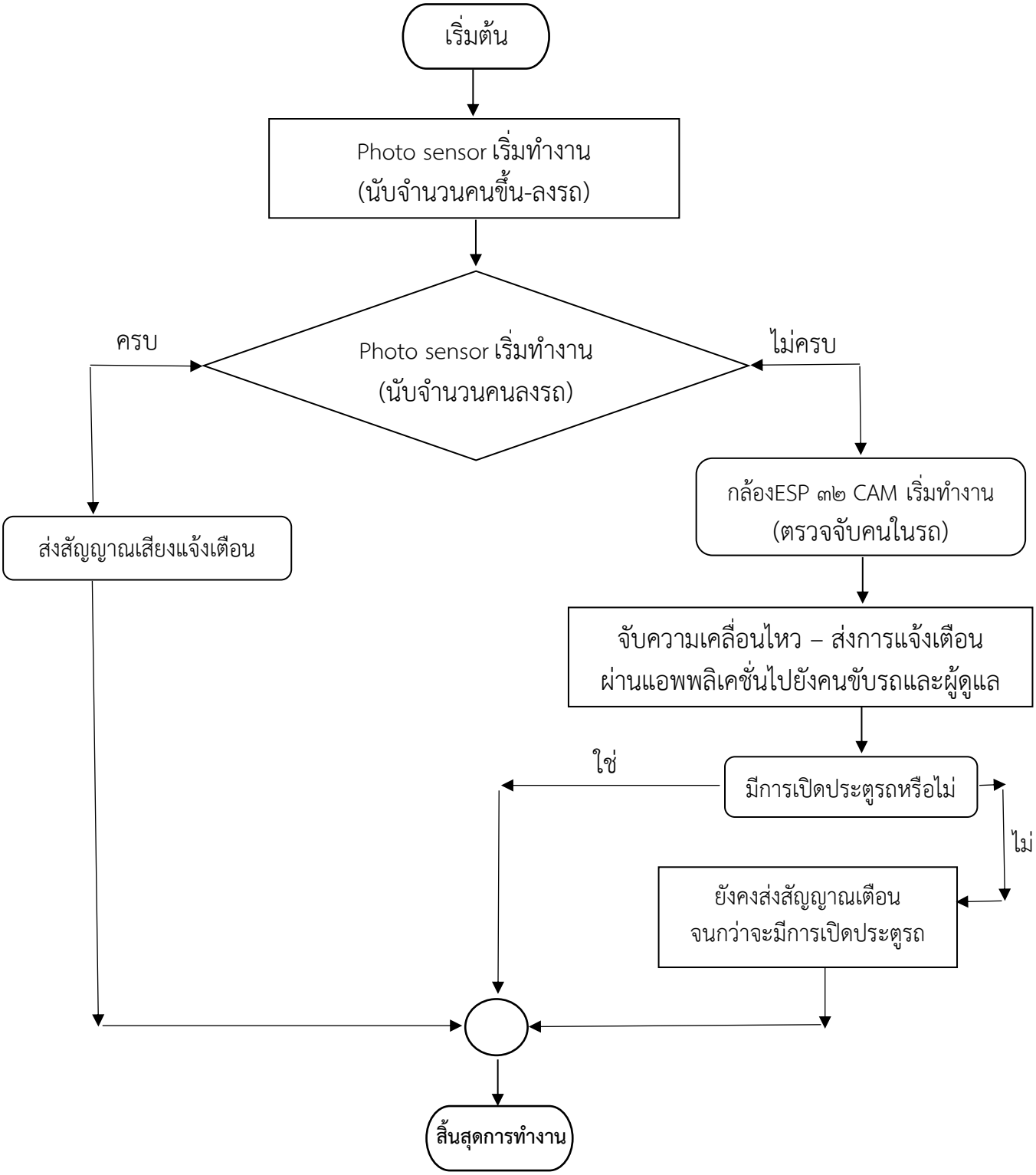

๓.๒ วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือ

ลำดับที่	วัสดุอุปกรณ์	จำนวน
๑	บอร์ด KidBright	๒ ตัว
๒	Photo sensor	๒ ตัว
๓	โมดูลแจ้งเตือนด้วย buzzer พร้อมไฟสัญญาณ LED (Sound and Light Alarm module)	๑ ตัว
๔	กล้องESP ๓๒ CAM	๑ ตัว
๕	โพรโทบอร์ด (Protoboard)	๑ ตัว
๖	สาย USB	๑ เส้น
๗	สายต่อจัมเปอร์ (Jumpers)	

๓.๓ การดำเนินงาน

๓.๓.๑ จัดหาอุปกรณ์ตามที่ได้ออกแบบวงจรเอาไว้

๓.๓.๒ ประกอบวงจรตามที่ได้ออกแบบวงจรไว้โดยมีขั้นตอนดังนี้

๑) เตรียมวัสดุอุปกรณ์การประกอบเครื่องรถรับ-ส่งนักเรียนอัจฉริยะ (Smart School Van)

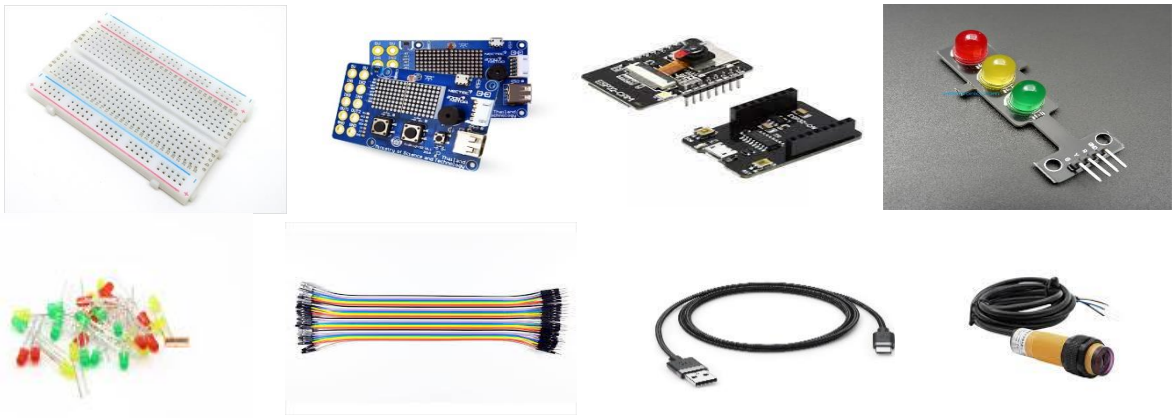

รูปที่ ๓.๑ วัสดุอุปกรณ์

๒) ออกแบบและสร้างโมเดลจำลองโครงงานรถรับ-ส่งนักเรียนอัจฉริยะ (Smart School Van)

๓) เขียนโค้ดผ่านบอร์ด KidBright ควบคุมการทำงานของระบบแจ้งเตือนอัตโนมัติ

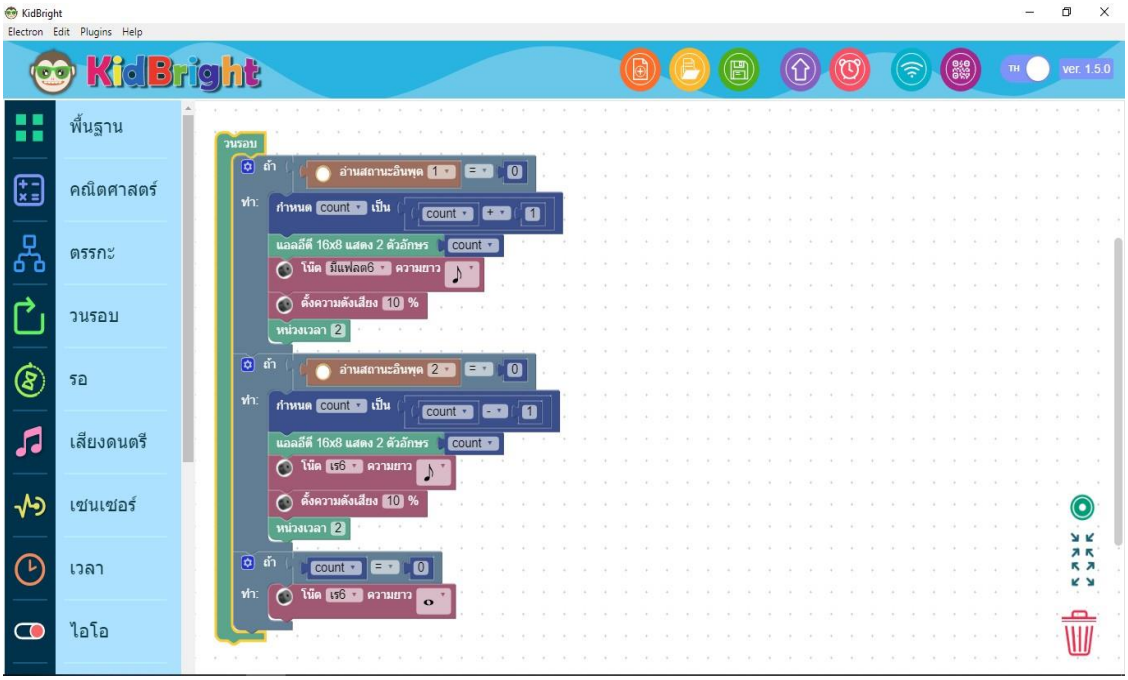

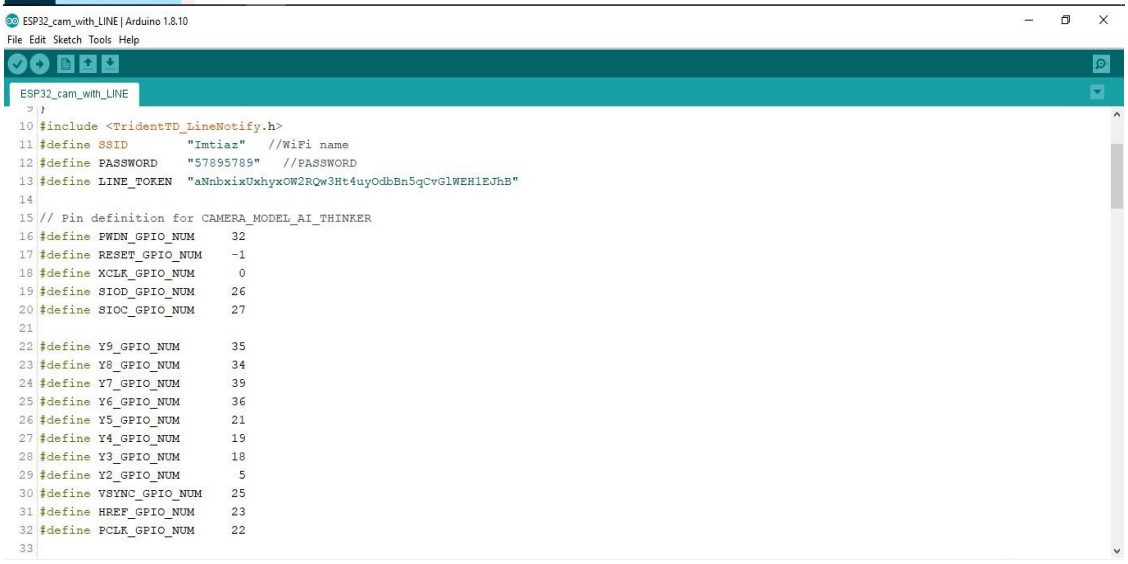

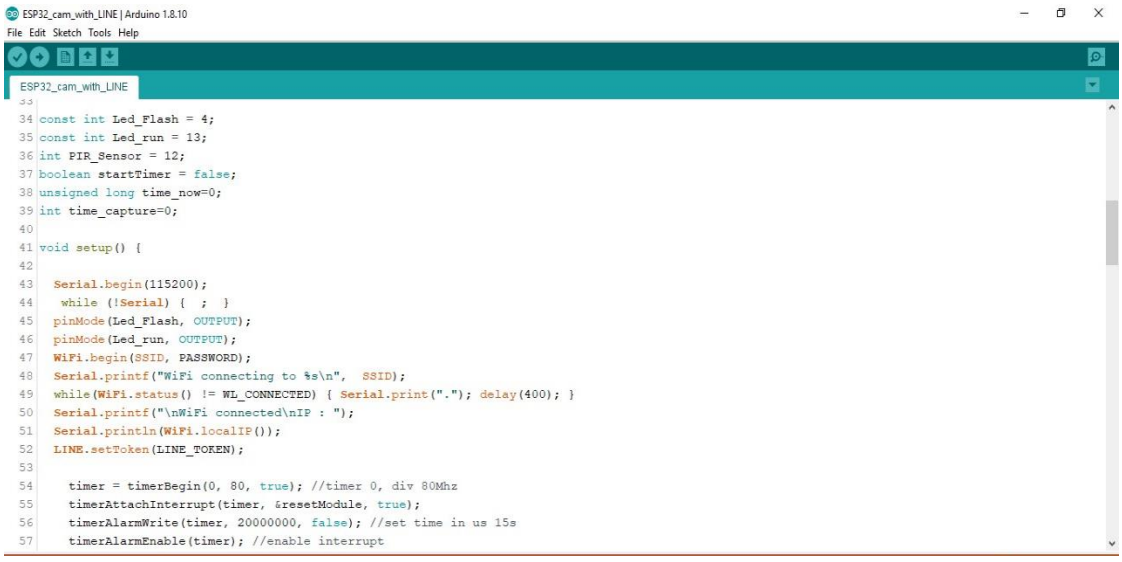

๔) ติดตั้ง / ทดลองการทำงานของระบบแจ้งเตือนเมื่อมีผู้ติดอยู่ในรถรับ-ส่งนักเรียน สั่งงานและรับการแจ้งเตือนผ่านแอปพลิเคชั่นไลน์ ในโครงงาน รถรับ-ส่งนักเรียนอัจฉริยะ (Smart School Van) *(รูปแบบโมเดลจำลอง)*

บทที่ ๔

การทดลองและการใช้งาน

โครงงานเรื่อง รถรับ-ส่งนักเรียนอัจฉริยะ (Smart School Van) ผู้ดำเนินงานได้มีขั้นตอนการทดลองและการใช้งาน ดังต่อไปนี้

๔.๑ การทดลอง

๑) ทดสอบการทำงานของ Photo sensor โดยการยกมือผ่านหรือใช้วัตถุผ่าน แล้วส่งข้อมูลผ่านบอร์ด KidBright และแสดงค่าที่ตรวจนับได้บนจอ LED ของบอร์ด KidBright เพื่อให้ส่งเสียงแจ้งเตือนโดยอัตโนมัติ

๒) ทดสอบการทำงานของกล้องESP ๓๒ CAM ตรวจจับความเคลื่อนไหวโดยการยกมือผ่านหรือใช้วัตถุผ่าน เพื่อตรวจจับการเคลื่อนไหว แล้วส่งข้อมูลผ่านบอร์ด KidBright ไปยังอุปกรณ์แสดงผล คือ โมดูลแจ้งเตือนด้วย buzzer พร้อมไฟสัญญาณ LED (Sound and Light Alarm module) พร้อมทั้งส่งข้อความแจ้งเตือนผ่านแอปพลิเคชั่นไลน์ ของพนักงานขับรถและผู้ดูแล

๔.๒ ผลการทดลอง

เมื่อตรวจพบความเคลื่อนไหว จะแสดงผลการตรวจนับ ผ่านแอปพลิเคชัน KidBright IoT และส่งสัญญาณเสียงโดยอัตโนมัติ (เมื่อผลการตรวจนับแสดงค่าตัวเลขเป็น ๐) และเมื่อมีการตรวจพบความเคลื่อนไหว (แสดงว่ามีคนติดค้างอยู่ในรถ) จะส่งข้อมูลผ่านบอร์ด KidBright ไปยังอุปกรณ์แสดงผล คือ โมดูลแจ้งเตือนด้วย buzzer พร้อมไฟสัญญาณ LED (Sound and Light Alarm module) พร้อมทั้งส่งข้อความแจ้งเตือนผ่านแอปพลิเคชั่นไลน์ ของพนักงานขับรถและผู้ดูแล

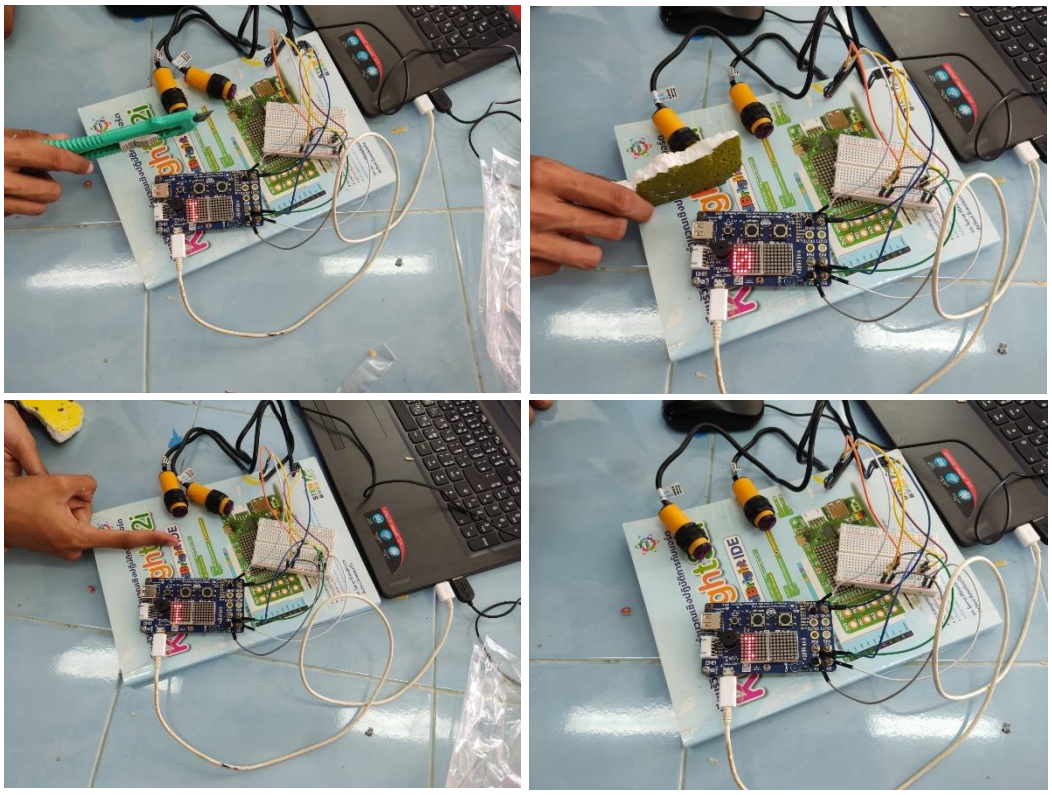

บทที่ ๕

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

โครงงาน เรื่อง รถรับ-ส่งนักเรียนอัจฉริยะ (Smart School Van) ผู้ดำเนินงานได้สรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

๕.๑ สรุปผล

จากการที่ได้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับระบบการตรวจสอบและแจ้งเตือนผู้โดยสารตกค้างอยู่ในรถ หลังจากการทดสอบเพื่อหาข้อผิดพลาดของวงจรและการทำงานของเครื่องนั้น ปรากฏว่าเกิดข้อผิดพลาด และปัญหาหลายอย่าง ซึ่งผู้จัดทำได้ศึกษาหาสาเหตุของปัญหา และได้ทำการแก้ไขปรับปรุงแล้ว พบว่าระบบสามารถทำงานได้ตามวัตถุประสงค์ แต่อาจมีข้อที่ควรปรับปรุงบางประการเพื่อให้ได้ระบบการตรวจสอบและการแจ้งเตือนที่มีประสิทธิภาพสูงขึ้นและสามารถใช้งานกับอุปกรณ์และเซ็นเซอร์อื่น ๆ ได้ อย่างหลากหลายมากขึ้น

๕.๒ ปัญหาที่พบ

๑) บอร์ด KidBright ไม่รองรับกล้อง ESP ๓๒ CAM

๒) เซนเซอร์และอุปกรณ์บางส่วนชำรุดและเสียหายทำให้ต้องเปลี่ยนอุปกรณ์และมีการต่อวงจรใหม่

๕.๓ อภิปรายผล

จากผลการศึกษา ผู้จัดทำได้เรียนรู้เกี่ยวกับการนำเทคโนโลยีสมองกลฝังตัว คือ KidBright มาประยุกต์ใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งผลงานที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ สามารถตรวจสอบและแจ้งเตือนการตกค้างอยู่ในรถได้โดยอัตโนมัติ การที่อุปกรณ์ดังกล่าวสามารถใช้การได้จริง สะท้อนให้เห็นความเป็นไปได้ ของการนำไปประยุกต์ใช้งานกับรถรับ-ส่ง นักเรียนได้จริง ถือเป็นการสร้างต้นแบบในการทำระบบแจ้งเตือนในรูปแบบโมเดลจำลอง ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ และพัฒนาต่อยอดในการใช้งานระบบตรวจสอบและแจ้งเตือนภัยที่อาจจะก่อให้เกิดภาวะอันตรายอื่น ๆ ได้

๕.๔ ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาพบว่ามีปัญหาบางประการซึ่งควรมีวิธีการปรับปรุง แก้ไข ดังนี้

๑) ควรศึกษาตัวอย่างและฝึกทักษะการออกแบบ รวมทั้งฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับระบบการทำงานที่มีการใช้สมองกลฝังตัวอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีความรู้และประสบการณ์มากขึ้น

๒) ควรตรวจสอบการต่อวงจรต่าง ๆ และสภาพการใช้งานของอุปกรณ์ให้ละเอียดรอบคอบ ว่ามีการชำรุดหรือไม่ และอาจมีการเปลี่ยนอุปกรณ์หากมีความจำเป็น

๓) ควรใช้บอร์ด KidBright รุ่นที่ทันสมัยมากขึ้น เพื่อให้สามารถรองรับการเชื่อมต่ออุปกรณ์อื่นๆ ได้หลากหลายมากขึ้น และยังสามารถรองรับการสั่งงานด้วยโปรแกรมที่ทันสมัยและสามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

บรรณานุกรม

ฉวีวรรณ ดวงทาแสง อิสระ แสนโคก ศุภชัย ฤทธิ์เจริญวัตถุ และสุภกร หาญสูงเนิน. **ระบบควบคุมการ เปิด-ปิดไฟภายในห้องแบบอัตโนมัติ.** http://www.rdi.rmutsb.ac.th/๒๐๑๑/digipro/ProCeedingTREC๘/๑๒.Fullpaper/๑๒.๖ES-การประหยัดพลังงาน /ES-ระบบควบคุมการเปิด-ปิดไฟภายในห้องแบบ อัตโนมัติ.pdf.

ณัฐพงศ์ กิ่งพฤกษ์ และดิน ตั้งประเสริฐ. **สวิตช์เปิด-ปิดอัตโนมัติควบคุมด้วยแสงอินฟราเรด.** http://www.ptc.ac.th/ptc/menu%๒๐index/artefact/data%๒๐project/๘.pdf

ณัฐพัชญ์ ศรีราจันทร์ และภีมวัจน์วรรณทวี. ๒๕๖๒. **การพัฒนาระบบแจ้งเตือนการโจรกรรมด้วย เซนเซอร์การตรวจจับการสั่นสะเทือนบนเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตของสรรพสิ่ง.** https://www.tci-thaijo.org/index.php/VESTSU/article/download/๑๙๕๗๐๘/๑๕๒๔๘๗/

ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ. (๒๕๖๑). Coding at School powered by KidBright กับการก้าวไปสู่ Thailand ๔.๐. สืบค้นจาก https://www.nectec.or.th/news/newspr-news/kidbright- coding.html

สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.). (๒๕๖๔). “KidBright” สร้างแรงบันดาลใจสู่อนาคต. ๓ ทศวรรษ สวทช. กับการขับเคลื่อนประเทศด้วยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี : ดิจิทัล, สืบค้นจาก https://waa.inter.nstda.or.th/stks/pub/๒๐๒๑/๓๐-years-NSTDA/๒๐๒๑๐๓๒๙-Volume-๔-Digital.pdf

หน่วยปฏิบัติการวิจัยอิเล็กทรอนิกส์และระบบทางชีวการแพทย์. KidBright จากจินตนาการสู่ความเป็นจริง. สืบค้นจาก https://www.nectec.or.th/innovation/innovation-hardwareelectronics/kid-bright.html

โอภาส ศิริครรชิตถาวร, และชัยวัฒน์ ลิ้มพรจิตรวิไล. (ม.ป.ป.). เรียนรู้วิทยาการคำนวณเชิงปฏิบัติการกับบอร์ด KidBright๓๒i ฉบับสร้างโค้ดด้วยโปรแกรม KidBrightIDE. กรุงเทพมหานคร: บริษัท อินโนเวตีฟ เอ็กเพอริเมนต์ จำกัด.